

REGULAMIN

konkursu historycznego Epizody Niepodległości:

„Sądeccy żołnierze i oficerowie w służbie Polsce w latach 1914 - 1945 i ich losy”

edycja 2023/2024

Honorowy Patronat:

Witold Kozłowski

Marszałek Województwa Małopolskiego

Barbara Nowak

Małopolski Kurator Oświaty

I. Zasady ogólne

Organizatorami konkursu historycznego Epizody Niepodległości: „Sądeccy żołnierze i oficerowie w służbie Polsce w latach 1914 - 1945 i ich losy” - edycja 2023/2024 zwanego dalej Konkursem, są: Andrzej Romanek – inicjator projektu, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Krakowie, Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, Stowarzyszenie "ORION" w Nowym Sączu, Stowarzyszenie „Dla Miasta” w Nowym Sączu.

II. Cele konkursu

1. Zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski, historią żołnierzy, podoficerów i oficerów o sądeckim rodowodzie lub związanych z Sądecczyzną, pełniących swoją służbę w latach 1914 – 1945, w tym: w okresie istnienia II Rzeczypospolitej, po wybuchu i w trakcie II wojny światowej, działających w podziemiu antykomunistycznym, a także ich dalszymi losami w okresie PRL.
2. Rozwijanie umiejętności wyszukiwania i korzystania z informacji zawartych w różnych źródłach (m.in. literatura, archiwalia, wywiady, pamiętniki, multimedia, itp.).
3. Odkrywanie nieznanych dotąd osobowości i prezentacja sylwetek wybitnych jednostek, które pełniąc swoją służbę wyróżniały się szczególnym zaangażowaniem, odwagą, męstwem oraz spektakularnymi działaniami mającymi wpływ na kształtowanie rzeczywistości politycznej, militarnej oraz funkcjonowanie państwa, miasta, regionu i małych, lokalnych społeczności.

III. Uczestnictwo w konkursie

1. Konkurs jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych w Małopolsce.
2. Przystąpienie ucznia do Konkursu jest równoznaczne z akceptacją jego Regulaminu.

IV. Przebieg konkursu

1. Przedstawiciele Organizatorów ogłaszają Konkurs podczas konferencji prasowej z udziałem Organizatorów, poprzez lokalne media, zamieszczając Regulamin wraz z załącznikami na swoich stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych, wysyłają zaproszenie do udziału w projekcie do Organizatorów placówek (szkół ponadpodstawowych) na terenie Małopolski i Małopolskiego Kuratorium Oświaty.
2. Szkoła zgłasza udział ucznia/uczniów w Konkursie poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego (stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu) i odsyła go drogą pocztową **w terminie do 17.11.2023 r.** (decyduje data doręczenia) na adres: Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, ul. Jagiellońska 56, 33-300 Nowy Sącz lub drogą elektroniczną w postaci skanu zgłoszenia na adres email: **konkurs@muzeum.sacz.pl**
3. Nauczyciel – opiekun merytoryczny lub uczniowie przesyłają oświadczenia uczestników Konkursu (stanowiące załącznik nr 2 - dla niepełnoletnich lub nr 3 – dla pełnoletnich do niniejszego regulaminu) drogą pocztową na adres: Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, ul. Jagiellońska 56, 33-300 Nowy Sącz lub drogą elektroniczną w postaci skanu oświadczenia na adres email: **konkurs@muzeum.sacz.pl**, w terminie **do 31.01.2024 r.** (decyduje data doręczenia).
4. Nauczyciel – opiekun merytoryczny lub uczniowie przesyłają pracę konkursową pocztą elektroniczną na adres e-mail: **konkurs@muzeum.sacz.pl** lub na adres pocztowy: Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, ul. Jagiellońska 56, 33-300 Nowy Sącz **w terminie do 31.01.2024 r.**
5. Przekazane prace zostaną ocenione przez Komisję Konkursową składającą się z pracowników merytorycznych Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie.
6. Komisja Konkursowa planuje przyznanie nagrody i wyróżnienia w każdej z kategorii w postaci nagród rzeczowych ufundowanych przez Organizatorów.
7. Uroczyste ogłoszenie wyników Konkursu odbędzie się **w marcu 2024 r.** w Gmachu Głównym Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu ul. Jagiellońska 54. **O dokładnym terminie i miejscu podsumowania konkursu organizatorzy poinformują w oddzielnych komunikatach prasowych oraz elektronicznie na adresy e-mail wskazane w formularzu zgłoszenia, na co najmniej 14 dni przed dniem podsumowania.**

V. Zasady konkursu

1. Konkurs przeprowadzany będzie w trzech kategoriach: praca pisemna, praca audiowizualna, prezentacja multimedialna.

2. **Uczestnik przygotowuje pracę konkursową w wybranej kategorii na następujących zasadach:**
 - a) **praca pisemna**, np. biografia, opowiadanie, dziennik i inne (maksymalnie 20 stron tekstu znormalizowanego 1800 znaków na stronie, wydruk komputerowy wraz z wersją elektroniczną tekstu w postaci zapisu na płycie DVD lub innym nośniku). Praca może być wzbogacona o zdjęcia, dokumenty itp.;
 - b) **praca audiowizualna** np. film dokumentalny – reportaż, wywiad ze świadkiem, audycja; reportaż radiowy i inne (nie więcej niż 20 minut);
 - c) **prezentacja multimedialna** (nie więcej niż 30 slajdów) w postaci zapisu elektronicznego na płycie DVD lub innym nośniku.
3. **Prace konkursowe przygotowuje uczestnik indywidualnie, pod opieką nauczyciela.**
4. **Praca konkursowa przygotowana przez uczestnika powinna:**
 - a) mieć twórczy charakter;
 - b) opierać się na źródłach historycznych (np. archiwalia, wspomnienia, pamiętniki, listy, dokumenty, fotografie, prasa, wywiady, nagrania, filmy);
 - c) zawierać bibliografię z podaniem źródeł historycznych.
5. Prace zgłaszane wcześniej w innych konkursach, opublikowane w całości lub w części przed rozstrzygnięciem konkursu, skopiowane z Internetu oraz prace, które nie będą spełniały kryteriów przedstawionych w Regulaminie podlegają odrzuceniu. Organizator powiadamia autora i opiekuna merytorycznego ucznia o powodach odrzucenia pracy.

VI. Prawa autorskie

1. Uczestnicy konkursu z chwilą nadesłania pracy udzielają Instytutowi Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz Muzeum Okręgowemu w Nowym Sączu, niezależnie, na równych prawach nieodpłatnej, niewyłącznej, nieograniczonej terytorialnie i czasowo licencji na wykorzystanie pracy na następujących polach eksploatacji:
 - 1) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania - wprowadzenie do pamięci komputera i zwielokrotnianie wszelkimi znanymi technikami w tym drukarską, cyfrową, elektroniczną na jakimkolwiek nośniku;
 - 2) w zakresie obrotu egzemplarzami – wprowadzenie do obrotu egzemplarzy wytworzonych zgodnie z ppkt. 1);
 - 3) publiczne udostępnianie wersji elektronicznej pracy w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niej dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym;
 - 4) publicznej prezentacji prac konkursowych w postaci wystawy;

- 5) wykorzystanie pracy (w całości lub/i fragmencie) do celów naukowych i edukacyjnych w ramach realizacji misji Organizatorów, w tym prezentowanie prac konkursowych w prasie, telewizji;
 - 6) nadawanie za pomocą fonii i wizji, w sposób bezprzewodowy (drogą naziemną i satelitarną) lub w sposób przewodowy, w dowolnym systemie i standardzie, w tym także poprzez sieci kablowe i platformy cyfrowe;
 - 7) tworzenie nowych wersji i adaptacji (tłumaczenie, przystosowanie, zmianę układu lub jakiegokolwiek inne zmiany), rozporządzanie i korzystanie z takich opracowań na wskazanych w niniejszym ustępie polach eksploatacji;
 - 8) wykorzystywanie do celów marketingowych lub promocji, w tym reklamy, sponsoringu, a także do oznaczania lub identyfikacji działalności Organizatorów.
2. Przekazanie pracy oznacza, że Uczestnik konkursu posiada pełnię praw autorskich do przedstawionej pracy.
 3. Organizatorzy z chwilą przekazania nagrody nabywają od laureata prawa autorskie majątkowe do nagrodzonych prac konkursowych na polach eksploatacji wskazanych w pkt. 1.

VII. Zasady oraz procedury oceniania prac

Komisja Konkursowa powołana przez organizatorów Konkursu będzie zwracać uwagę na: samodzielność, wartość merytoryczną pracy, zgodność z tematem, jej oryginalność, oraz oparcie się przy jej sporządzaniu na dokumentach i wspomnieniach oraz literaturze. Materiały te mogą pochodzić również z zasobów archiwów rodzinnych lub wspomnień (w takim przypadku Komisja Konkursowa przyzna dodatkowe punkty).

VIII. Zakres wymaganych umiejętności

Uczestnik:

1. ze zrozumieniem posługuje się terminologią historyczną,
2. umieszcza wydarzenia, fakty, procesy we właściwym czasie i przestrzeni historycznej, potrafi ustalać kolejność wydarzeń,
3. dostrzega związki przyczynowo-skutkowe,
4. wyszukuje informacje pochodzące z różnych źródeł (np. wywiadów, relacji, prasy, dokumentów, ikonografii),
5. interpretuje teksty źródłowe, opracowania historyczne oraz zebrane przez siebie wywiady lub relacje,
6. odróżnia fakty od opinii, prawdę historyczną od fikcji,

7. uzasadnia stanowisko własne lub cudze, posługując się argumentami.

IX. Terminarz Konkursu

- a) do 17.11.2023 – zgłoszenie przez szkołę uczestnika/uczestników do udziału w Konkursie
- b) do 31.01.2024 – przesłanie przez nauczyciela-opiekuna merytorycznego lub uczniów prac konkursowych oraz oświadczeń uczestników
- c) marzec 2024 – uroczyste ogłoszenie wyników Konkursu oraz wręczenie nagród

X. Klauzula informacyjna

Klauzula Informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych w związku z uczestnictwem w konkursie *„Sądeccy żołnierze i oficerowie w służbie Polsce w latach 1914 - 1945 i ich losy”* dla uczniów szkół ponadpodstawowych w Małopolsce w roku szkolnym 2023/2024.

Pozyskane dane osobowe przetwarzane będą w celu:

- a) udziału w konkursie tematycznym w konkursie *„Sądeccy żołnierze i oficerowie w służbie Polsce w latach 1914 - 1945 i ich losy”* dla uczniów szkół ponadpodstawowych w Małopolsce w roku szkolnym 2023/2024;
- b) publikacji listy laureatów i finalistów na stronach internetowych Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu, Stowarzyszenia "ORION" w Nowym Sączu, Stowarzyszenia „Dla Miasta” w Nowym Sączu oraz w mediach społecznościowych
- c) publikacji imienia i nazwiska oraz wizerunku z uroczystości wręczenia nagród – jako osoby nagrodzonej w konkursie *„Sądeccy żołnierze i oficerowie w służbie Polsce w latach 1914 - 1945 i ich losy”* na stronach internetowych Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu, Stowarzyszenia "ORION" w Nowym Sączu, Stowarzyszenia „Dla Miasta” w Nowym Sączu oraz w mediach społecznościowych;
- d) przetwarzania danych osobowych jak imię i nazwisko (w tym nauczyciela/opiekuna naukowego), nazwa i adres szkoły, adres e-mail, numer telefonu, data i miejsce urodzenia na potrzeby przeprowadzenia konkursu;
- e) umieszczenia i przetwarzania danych osobowych w bazie adresowej Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie, Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu z możliwością ich poprawiania i uzupełniania, we wszelkich działaniach związanych z organizowanym konkursem.

Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 ust. 1 lit. a (wyrażona przez Panią/Pana zgoda w zakresie przetwarzania swoich danych osobowych lub jako rodzic/prawny opiekun w imieniu niepełnoletniego uczestnika) oraz art. 6 ust. 1 lit. e (przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej - art. 53 pkt. 4 i 5 ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu), rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, dalej: RODO.

Administratorami Pani/Pana/dziecka danych osobowych jest Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, z siedzibą w Warszawie, adres: ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa; Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, ul. Jagiellońska 56, 33-300 Nowy Sącz; Stowarzyszenie na rzecz Integracji Środowisk Akademickich „ORION”, ul. Emilii Plater 13A, 33-300 Nowy Sącz; Stowarzyszenie „Dla Miasta”, ul. Wyszyńskiego 3, 33-300 Nowy Sącz.

Administratorzy danych osobowych zapewniają odpowiednie technologiczne, fizyczne, administracyjne i proceduralne środki ochrony danych, w celu ochrony i zapewnienia poufności, poprawności i dostępności przetwarzanych danych osobowych, jak również ochrony przed nieuprawnionym wykorzystaniem lub nieuprawnionym dostępem do danych osobowych oraz ochrony przed naruszeniem bezpieczeństwa danych osobowych.

Dane kontaktowe inspektora ochrony danych w IPN-KŚZpNP: inspektorochronydanych@ipn.gov.pl, adres do korespondencji: ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa, z dopiskiem: Inspektor Ochrony Danych;

dane kontaktowe Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu: sekretariat@muzeum.sacz.pl, adres do korespondencji: ul. Jagiellońska 56, 33-300 Nowy Sącz;

dane kontaktowe Stowarzyszenia na rzecz Integracji Środowisk Akademickich „ORION”: orion.integracja@gmail.com, adres do korespondencji ul. Emilii Plater 13A, 33-300 Nowy Sącz;

dane kontaktowe Stowarzyszenia „Dla Miasta”: kontakt@dlamiastans.pl, adres do korespondencji ul. Wyszyńskiego 3, 33-300 Nowy Sącz.

Odbiorcami danych osobowych mogą być upoważnione przez Administratorów danych podmioty oraz podmioty, które mają prawo do wglądu na mocy odrębnych przepisów prawa.

Dane osobowe będą przetwarzane w **Instyтуcie Pamięci Narodowej** przez czas niezbędny do przeprowadzenia konkursu, do momentu zakończenia publikacji na stronach internetowych do momentu wycofania zgody, a następnie przechowywane zgodnie z terminami określonymi w obowiązującym w Instytucie Rzeczowym Wykazie Akt, wydanym na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Dane osobowe w **Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu** będą przetwarzane i przechowywane przez okres niezbędny do realizacji wskazanych powyżej celów, w szczególności zgodnie z kryteriami określonymi w przepisach prawa. Administrator przetwarza dane osobowe na podstawie prawnie uzasadnionego interesu, którym jest umożliwienie uczestnikom Konkursu wzięcia w nim udziału i umożliwienie Administratorowi jego przeprowadzenie, opublikowanie informacji o laureatach oraz archiwizację dokumentów, zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. f) RODO.

Dane osobowe przetwarzane przez **Stowarzyszenie na rzecz Integracji Środowisk Akademickich „ORION”** będą przetwarzane przez czas niezbędny do przeprowadzenia konkursu, do momentu zakończenia publikacji na stronach internetowych organizatora, mediach i oficjalnych profilach w mediach społecznościowych organizatora, oraz do momentu wycofania zgody, a następnie przechowywane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dane osobowe przetwarzane przez **Stowarzyszenie „Dla Miasta”** będą przetwarzane przez czas niezbędny do przeprowadzenia konkursu, do momentu zakończenia publikacji na stronach internetowych organizatora, mediach i oficjalnych profilach w mediach społecznościowych organizatora, oraz do momentu wycofania zgody, a następnie przechowywane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Kategoria przetwarzanych danych osobowych – dane osobowe zwykłe: imię, nazwisko, nazwa i adres szkoły, telefon kontaktowy, adres e-mail, data i miejsce urodzenia. Dane osobowe zostały pozyskane do konkursu ze zgłoszenia szkoły.

Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści danych osobowych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, prawo przenoszenia danych.

Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie tych danych osobowych narusza przepisy RODO.

W każdej chwili przysługuje Pani/Panu prawo do wycofania zgody na przetwarzanie tych danych osobowych. Cofnięcie zgody nie będzie wpływać na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie Pani/Pana zgody przed jej wycofaniem.

XI. Postanowienia końcowe

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem decydują Organizatorzy Konkursu.
2. Nadesłane w ramach Konkursu prace nie będą zwracane autorom, zostaną skatalogowane i zarchiwizowane przez Organizatorów.
3. Uczestnik konkursu oświadcza, że posiada pełnię praw autorskich do przedstawionej pracy.
4. Autorzy zachowują prawo do samodzielnej publikacji prac konkursowych pod warunkiem poinformowania, że praca została przygotowana na Konkurs Historyczny **Epizody Niepodległości: „Sądcecy żołnierze i oficerowie w służbie Polsce w latach 1914 - 1945 i ich losy” - edycja 2023/2024** organizowany przez Andrzeja Romanka, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Krakowie, Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, Stowarzyszenie "ORION", Stowarzyszenie „Dla Miasta” w Nowym Sączu.
5. **Decyzje Komisji Konkursowych są ostateczne i nie podlegają weryfikacji lub zaskarżeniu.**
6. W zakresie nieuregulowanym w Regulaminie stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa polskiego.
7. Wszelkie informacje o Konkursie, komunikaty Komisji Konkursowej oraz informacje o materiałach konkursowych będą przesyłane do szkół przez Organizatorów.
8. **Organizatorowi przysługuje prawo do wprowadzania zmian w niniejszym regulaminie. Wszelkie zmiany stają się obowiązujące po opublikowaniu ich na stronach internetowych Organizatorów.**

Szczegółowych informacji udzielają:

- **w sprawach organizacyjnych:**

Anna Wideł - Kierownik Działu Edukacji Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu
tel. +48 18 443 77 08 wewn. 123, 124, e-mail: edukacja@muzeum.sacz.pl

- **w sprawach merytorycznych:**

Agnieszka Masłowska, główny specjalista, Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Krakowie tel. +48 12 211 70 24; ul. Reformacka 3, 31-012 Kraków; email: agnieszka.maslowska@ipn.gov.pl

XII. Literatura:

1. Bieniek J., *Cichociemni*, bm 1988,
2. Bieniek J., *Łącko konspiracją kwitnące*, Nowy Sącz 1988,
3. Bieniek J., *Nad brzegami Ropy. Z dziejów Wojskowego Ruchu Oporu w Ziemi Gorlickiej*, Gorlice 2002,
4. Budarkiewicz W., *AK na Podhalu. Wspomnienia partyzanta podhalańskiego*, bm, 1990,
5. Chorążki M., *Ziemiańskie wobec wojny. Postawy właścicieli ziemskich województwa krakowskiego w latach 1939–1945*, Kraków 2010,
6. *Dzieje Nowego Sącza*, pod red. F. Kiryka, t. 2, Kraków 1993,
7. *Dzieje miasta Nowego Targu*, pod red. M. Adamczyka, Nowy Targ 1991,
8. Dziurok A., Gałęzowski M., Kamiński Ł., Musiał F., *Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918–1989*, Warszawa 2010,
9. Drzymała K., *Oddział partyzancki „Żbik” z Obwodu Gorlice AK*, Warszawa 2011,
10. *Feliks Rapf Wspomnienia wojenne 1914 – 1920*, pod red. D. Golika, Kraków 2011,
11. Frazik W., *Emisariusz Wolnej Polski. Biografia polityczna Wacława Felczaka (1916-1993)*, Kraków 2013,
12. Giza J., Podgórski T., *Generał Giza 1887 -1965. Virtute et armis (z płytą CD: Pułkownik Giza Marsz)*, Kraków 2015,
13. Giza J., *Sądecki Garnizon i jego żołnierze 1918-1922*, Kraków 2015,
14. Golik D., *Partyzanci „Lamparta”. Historia IV batalionu 1. pułku strzelców podhalańskich AK*, Kraków 2014,
15. Golik D., Musiał F., *Władysław Gurgacz. Jezuita wyklęty*, Kraków 2014,
16. Golik D., *Wrzesień 1939 w dolinie Dunajca*, Kraków 2018,
17. *Gorlice. Dzieje miasta*, pod red. A. Ćmiech, Nowy Sącz 2015,
18. *Górale w walce o niepodległość Polski 1769-1989*, red. J. Kowalczyk, Nowy Targ 2009,
19. Górszczyk A., Leśniak J., Migrała L., *Sto scen z historii Nowego Sącza 1292-2017*, Nowy Sącz 2017,
20. Kasperek J., *Podhale w latach wojny i okupacji niemieckiej 1939–1945*, Warszawa 1990,
21. *Konspiracja i opór społeczny w Polsce 1944–1956. Słownik biograficzny*, tom I–IV,

22. Korcuć M., Józef Kuraś „Ogień”. Podhalańska wojna 1939–1945, Kraków 2011,
23. Lesniak J., Nowa Encyklopedia Sądecka, Nowy Sącz 2017,
24. *Limanowa: dzieje miasta, 1565-1945*, pod red. F. Kiryka, t. 1, Kraków 1999,
25. Łabuszewski T., *Rzeczpospolita utracona / A Republic Lost*, Warszawa 2011,
26. Maciaszek M., *Od „Orła” do „Zawiszy”. Gorce 1943*, Nowy Targ 2010,
27. *Masz synów w lasach, Polsko... Podziemie niepodległościowe i opór społeczny na Sądecczyźnie w latach 1945–1956*, red. D. Golik, Nowy Sącz 2014,
28. Mazur G., Rojek W., Zgórnian M., *Wojna i okupacja na Podkarpaciu i Podhalu na obszarze inspektoratu ZWZ-AK Nowy Sącz 1939–1945*, Kraków 1998,
29. Migrała L., *Historia Nowego Sącza*, Nowy Sącz 2017,
30. Moś W.B., *Strzelcy Podhalańscy 1918-1939*, Kraków 1989,
31. Korusiewicz S., *Apel podhalański*, Nowy Sącz 2018,
32. Musiał F., *Skazani na karę śmierci przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie 1946-1955*, Kraków 2005,
33. Nyka J., *Taternicy Ojczyźnie 1939-1945*, Łódź 2009,
34. Olszewski G., *Ziemia sądecka. Monografia historyczna administracji lokalnej*, Nowy Sącz 2014,
35. Rapta M. Tupta W., Moskał G., *Mroczne sekrety willi „Tereska” 1939-1945*, Wadowice 2009,
36. Salamon J., *Za wolność przyszyłych ojczystych dni. Szczawnica w okresie okupacji hitlerowskiej*, Szczawnica 2013,
37. *Wojna i okupacja w Piwnicznej i na Sądecczyźnie*, red. W. Wdowiak, Piwniczna-Zdrój 2010,
38. Tabaszewski R. K., *Adwokaci Nowego Sącza do 1945 roku*, Nowy Sącz 2015,
39. *Zakopane: czterysta lat dziejów*, t. 2 pod red. R. Dutkovej, Kraków 1991,
40. Zubek J., *Wspomnienia*, Warszawa 2009,
41. *Żołnierze wolnej Polski. Wyklęci odnalezieni w Małopolsce*, pod red. Dawida Golika, Filipa Musiała.

Internet:

1. Broszury edukacyjne i dodatki prasowe do pobrania (PDF) - <https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/broszury-edukacyjne-i-d>
2. Małopolscy bohaterowie niepodległości 1918 [PDF] - <https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/broszury-edukacyjne-i-d/86949,Malopolscy-bohaterowie-niepodleglosci-1918-PDF.html>
3. „Wiarusy”. Broszura edukacyjna [PDF] - <https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/broszury-edukacyjne-i-d/77389,Wiarusy-Broszura-edukacyjna-PDF.html>

4. Józef Kuraś „Ogień” i Zgrupowanie Partyzanckie „Błyskawica” - <https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/broszury-edukacyjne-i-d/46023,Jozef-Kuras-Ogien-i-Zgrupowanie-Partyzanckie-Blyskawica.html>
5. artykuły w „Almanachu Sądeckim”
<https://www.sbc.nowysacz.pl/dlibra/collectiondescription/26?dirids=26>
6. artykuły w „Roczniku Sądeckim”
<https://www.sbc.nowysacz.pl/dlibra/collectiondescription?dirids=27>
7. artykuły w „Almanachu Nowotarskim”, „Almanachu Limanowskim”, „Almanachu Muszyny”, „Pracach Pienińskich”.